

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2019 r.

**Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSA Ireneusz Lejczak (spr.)

Sędziowie: SSA Irena Różańska-Dorosz

SSO del. Izabela Głowacka-Damaszko

Protokolant: Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2019 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku J. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji J. H.

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 14 marca 2018 r. sygn. akt V U 2982/14

I. oddala apelację,

II. zasądza od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w Opolu, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania wnioskodawcy J. H. od dwóch decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 12 sierpnia 2014 r. i 10 grudnia 2015 r., którymi organ rentowy wyliczył wysokość emerytury wnioskodawcy na podstawie art. 55 i 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS od dnia 1 września 2013 r. oraz, w związku z kontynuowaniem zatrudnienia, przeliczył należną wnioskodawcy emeryturę w oparciu o art. 108 ww. ustawy po zakończeniu stosunku pracy.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości wnioskodawca, zarzucając mu:

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 55 w zw. z art. 26, 25 oraz 108 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na obliczeniu emerytury na dzień zgłoszenia pierwszego wniosku, podczas gdy wniosek z 27 października 2015 r. winien stanowić podstawę nowego wyliczenia emerytury, korzystniejszej dla wnioskodawcy;

- naruszenie art. 366 k.p.c. poprzez rozstrzygnięcie tego samego sporu między tymi samymi stronami w wyrokach z 7 maja 2014 r. (sygn. akt V U 15/14) oraz z 14 marca 2018 r., rozstrzygającymi ten sam problem prawny w skrajnie różny sposób w zakresie sposobu obliczenia emerytury.

W oparciu o te zarzuty wnioskodawca domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołań i w konsekwencji tego przyznanie mu prawa do obliczenia emerytury na nowych zasadach w kwocie 8.600,95 zł, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, a także o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy domagał się oddalenia jej w całości oraz zasądzenia od wnioskodawcy na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na podstawie art. 387 § 2¹ k.p.c., uzasadnienie wyroku zawiera jedynie wyjaśnienie jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa, albowiem sąd apelacyjny nie przeprowadził postępowania dowodowego, ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu I instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zarzutów apelacyjnych, doprowadziła Sąd Apelacyjny do wniosku, że wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy. Sąd Apelacyjny przyjął poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne za własne, czyniąc je zarazem integralną częścią niniejszego orzeczenia, w konsekwencji czego nie zachodzi potrzeba ich powtarzania.

Należy wyjaśnić, że przedmiot rozpoznania sprawy wyznaczony jest m.in. decyzją organu rentowego z dnia 12 sierpnia 2014 r., który to akt stanowił wyłącznie wykonanie prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 7 maja 2014 r. W wyroku tym jedynie przesądzono, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do obliczenia emerytury, tj. na nowych zasadach oraz prawo do ustalenia kapitału początkowego. Należy podkreślić, że z sentencji powyższego wyroku jednoznacznie wynika, że rozstrzygana była wówczas jedynie zasada, a zatem to, czy przysługuje ubezpieczonemu prawo do obliczenia emerytury na nowych zasadach, tj. z przyjęciem kapitału początkowego. Nie przesądzono kwestii wysokości świadczenia emerytalnego. Z kolei odwołanie od zaskarżonej decyzji z dnia 10 grudnia 2015 r. w swojej istocie kwestionowało pominięcie przez organ wysokości emerytury przyjętej w symulacyjnym wyliczeniu ZUS na potrzeby postępowania o sygn. akt V U 15/14.

W niniejszej sprawie ubezpieczony powołał się na wysokość emerytury hipotetycznie wyliczonej mu w oparciu o symulacyjne obliczenie organu rentowego. Podkreślić należy, że ustalenie w oparciu o symulacyjne obliczenie organu rentowego wysokości emerytury, nie ma charakteru wiążącego dla stron i sądów po myśli art. 365 § 1 k.p.c. Nadto, zaskarżona decyzja z 12 sierpnia 2014 r., stanowiąca wykonanie wyroku jedynie przedstawia wyliczenie świadczenia według nowych zasad, po myśli art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej, co wprost wynika z jej treści. Wysokość świadczenia została obliczona od dnia 16 marca 2009 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę powszechną związaną z ukończeniem wieku emerytalnego. Skarżący nie kwestionuje tych wyliczeń, a zatem w tym stanie rzeczy należało uznać, że spór sprowadzony został do rozstrzygnięcia, czy ubezpieczonemu należało wyliczyć emeryturę według nowych zasad według stanu z daty złożenia wniosku emerytalnego o przyznanie emerytury w wieku powszechnym (po osiągnięciu 65 roku życia), tj. na dzień 16 marca 2009 r., czy z daty złożenia kolejnego wniosku, jak tego w apelacji domagał się ubezpieczony.

Dla porządku należy przypomnieć, że J. H. pierwszy wniosek o przyznanie prawa do emerytury w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej złożył w dniu (...) r. ukończywszy 65 lat. Decyzją z dnia 24 marca 2009 r. przyznano mu wówczas prawo do emerytury od 1 marca 2009 r. W związku z kontynuowaniem zatrudnienia emerytura ta była zawieszona. Z dniem 30 września 2013 r. ubezpieczony rozwiązał stosunek pracy, a decyzją z dnia 17 października 2013 r. organ odmówił przyznania wnioskodawcy emerytury

z art. 24 i 26 ustawy emerytalnej, gdyż uzyskał on już prawo do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. Wyrokiem z dnia 7 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Opolu, rozpoznając odwołanie wnioskodawcy, zmienił ww. decyzję ZUS i przyznał wnioskodawcy prawo do obliczenia emerytury na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej, począwszy od 1 września 2013 r. W wykonaniu tego orzeczenia ZUS decyzją z dnia 12 sierpnia 2014 r., zaskarżoną w niniejszym postępowaniu, wyliczył J. H. emeryturę, zaś decyzją z dnia 10 grudnia 2015 r. przeliczył należne świadczenie uwzględniając kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia mu prawa do emerytury z art. 27 w związku z kontynuowaniem zatrudnienia.

Nie ulega wątpliwości, że ubezpieczony nabył prawo do emerytury powszechnej z dniem 1 marca 2009 r., a zatem wobec przesądzającego wyroku z dnia 7 maja 2014 r., sygn. akt V U 15/14, posiadał już wówczas prawo do obliczenia emerytury nie tylko według dotychczasowych, ale również według nowych zasad, czyli z uwzględnieniem stanu faktycznego i przy zastosowaniu stanu prawnego z daty nabycia prawa do emerytury, wobec spełnienia wszystkich wymaganych prawem warunków, z daty złożenia wniosku emerytalnego, począwszy od dnia 1 marca 2009 r. Złożenie wniosku emerytalnego o przeliczenie emerytury na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej nie spowodowało, że ubezpieczony tym sposobem nabył prawo do ponownego przyznania i obliczenia emerytury według stanu na dzień złożenia tego wniosku, tj. 25 września 2013 r. Ubezpieczony posiada bowiem tylko prawo do obliczenia świadczenia emerytalnego, z przyjęciem różnych podstaw prawnych, lecz w ramach już nabytego prawa w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego 65 lat.

Generalna zasada prawa emerytalno-rentowego przewiduje bowiem, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury lub renty (tj. spełnienia ustawowych warunków ich przyznania), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wypłatę świadczenia. Innymi słowy wypłata wymienionych świadczeń może nastąpić od dnia powstania prawa tylko wtedy, gdy powstaniu prawa towarzyszy wniosek o jego wypłatę złożony nie później niż w dacie powstania prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2015 r., III UK 10/15). Oczywistym jest przy tym, że wymagane jest zachowanie tożsameskiego okresu, skoro po obliczeniu świadczenia według dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy) należało dokonać obliczenia świadczenia według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), a następnie porównać ich wysokości (tj. emeryturę obliczoną według zasad dotychczasowych i nowych zasad), aby móc przyznać emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w związku z art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2013r., II UK 143/13). Zrozumiałe jest więc, że po tej dacie, tj. złożenia wniosku emerytalnego, nie uwzględnia się w decyzji kontynuacji zatrudnienia oraz odprowadzanych składek. Nie dochodzi więc do powiększenia sumy składek w ramach indywidualnego konta emerytalnego po dacie wydania decyzji wydanej w zakresie ponownego obliczenia emerytury. Dopiero po wydaniu takiej decyzji można dokonać ustaleń co do zwiększenia składek zgromadzonych, w związku kontynuacją zatrudnienia, jak w niniejszym przypadku: po 1 marca 2009 r., zgodnie z przepisami emerytalnymi. Emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną tylko na dotychczasowych zasadach (art. 27 ustawy emerytalnej) nie traci prawa do ustalenia korzystniejszej wysokości emerytury kapitałowej (art. 26 ustawy emerytalnej), jeżeli kontynuuje ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a z wnioskiem o przyznanie emerytury obliczanej w systemie kapitałowym wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r. (art. 55 w związku z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej). Ustalenie zatem przez organ rentowy wysokości emerytury na podstawie art. 27 w związku z art. 53 ustawy emerytalnej nie wyklucza ponownego ustalenia wysokości pobieranego świadczenia według korzystniejszej metody kapitałowej, jeżeli ubezpieczony spełnia warunki do jej obliczenia zgodnie z art. 55 ustawy emerytalnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2013 r., II UK 23/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2013r., II UK 143/13). W przepisach ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych brak jest jednak oparcia dla stanowiska, jakoby art. 55 tej ustawy, czy inny przepis, stanowił podstawę do przyznania nowej emerytury w wieku powszechnym i ustalenia jej wysokości według stanu na dzień złożenia wniosku o przeliczenie świadczenia, tj. jak w tym przypadku ubezpieczonego: z 25 września 2013 r. Wskazany przepis art. 55 ustawy emerytalnej nie przewiduje bowiem przyznania nowej emerytury, a jedynie reguluje kwestię obliczenia według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 tej ustawy i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w art. 55.

Literalna wykładnia art. 55 ustawy emerytalnej nie pozostawia wątpliwości, że dotyczy spełnienia warunków, wymaganych do wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., lecz nie tworzy materialnoprawnej podstawy do ustalania prawa emerytalnego w dowolnej, przyjętej przez wnioskodawcę, w innej dacie niż data uzyskania świadczenia określonego w art. 27 ustawy emerytalnej (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 maja 2016 r., III AUa 1006/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 czerwca 2016 r., III AUa 1586/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 maja 2016 r., III AUa 1278/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 maja 2016 r., III AUa 1006/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 16 marca 2016 r., III AUa 1300/15). Należy podzielić przy tym stanowisko Sądu Apelacyjnego w Łodzi, wyrażone w wyroku z dnia 7 czerwca 2016 r., III AUa 1780/15, iż wobec jednolitej wykładni art. 55 ustawy emerytalnej, przyjętej w orzecznictwie sądowym, uznać należy, iż jego normatywny sens został już wyznaczony przez judykaturę.

Reasumując, zaskarżona decyzja dotyczyła wysokości emerytury według nowych zasad, a nie wysokości świadczenia. Ustalenie wysokości emerytury należało dokonać według stanu na dzień złożenia wniosku o emeryturę powszechną po osiągnięciu wieku emerytalnego w marcu 2009 r., z przyjęciem średniego dalszego trwania życia, obowiązującego w 2009 r., bez uwzględniania kontynuacji zatrudnienia ubezpieczonego i odprowadzanych w dalszym ciągu składek na ubezpieczenie emerytalne. Zaskarżona decyzja nie mogła prowadzić do obliczenia świadczenia emerytalnego według nowych zasad uwzględniającego dodatkowy okres składkowy z tytułu zatrudnienia. Z kolei symulacyjne wyliczenie przez ZUS wysokości świadczenia, sporządzone w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Opolu (sygn. akt V U 15/14) nie stanowi decyzji wywołującej skutki prawne w postaci przyznania świadczenia o takiej hipotetycznej wysokości. Wykonaniem prawomocnego wyroku tego Sądu jest zaskarżona w niniejszym postępowaniu decyzja z 12 sierpnia 2014 r.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację wnioskodawcy jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 j.t.).

SSA Irena Różańska-Dorosz SSA Ireneusz Lejczak SSO del. Izabela Głowacka-Damaszko

R.S.